

ZKUŠEBNÍ ŘÁD PRO ZKOUŠKY TERIÉRŮ A JEZEVČÍKŮ

ÚVOD

Plemena teriérů a jezevčíků tvoří v české myslivecké kynologii složku, která se těší velkému zájmu myslivecké veřejnosti. Psi těchto plemen jsou inteligentní, nadaní, se všestrannými vlohami, které jsou v plném souladu s dnešním způsobem výkonu práva myslivosti. Nároky na jejich držení jsou menší, a tak je třeba, aby se používali v takových honitbách a terénech, do kterých se charakterem své práce hodí a kde mohou být plně využiti.

Podmínky pro vyzkoušení vrozených vloh, loveckých schopností a stupně výcviku pro náročnou mysliveckou praxi byly shrnuty do společného zkušebního řádu, který byl vypracován s maximálním ohledem na charakter plemen, ale především přizpůsobený požadavkům myslivecké praxe.

ZKOUŠKY VLOH – ZV

odhalují vrozené vlohy psa, kvalitu jeho nosu, hlasitost a povahu a též schopnosti k dalšímu náročnějšímu výcviku.

PODZIMNÍ ZKOUŠKY - PZ

kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dohledávání a přinášení drobné zvěře.

SPECIÁLNÍ ZKOUŠKY Z VODNÍ PRÁCE – VP

se zkouší podle zkušebního řádu pro zkoušky ohařů.

LESNÍ ZKOUŠKY - LZ

jsou zkouškami, jejichž absolvováním získává pes loveckou upotřebitelnost pro honitby s odstřelem spárkaté zvěře.

BARVÁŘSKÉ ZKOUŠKY – BZ

V současné době jsou v našich honitbách dobré podmínky pro rozvoj spárkaté zvěře. Zvyšuje se odstřel a tím také potřeba dosledu postřelené zvěře po stopě. Náročnost barvářských zkoušek byla úměrně přizpůsobena dnešní lovecké praxi, jež se provádí ve velké většině ve smíšených rovinných a podhorských honitbách. Úspěšná práce, zejména na pobarvené stopě staré více než 12 hodin, dokáže kvalitu každého jedince i plemene. Kvalifikují loveckého psa jako lovecky upotřebitelného pro dosled u spárkaté zvěře.

VŠESTRANNÉ ZKOUŠKY – VZ

jsou nejvyšším typem zkoušek z loveckého výkonu. Psi, kteří je úspěšně absolvují, mohou být zapsáni v plemenné knize jako psi univerzální – „U“, což je důkazem jejich všestranných pracovních schopností v lese, v poli i ve vodě. Kvalifikují psy jako lovecky upotřebitelné k dohledávání a přinášení drobné zvěře a dosledu zvěře spárkaté.

HONIČSKÉ ZKOUŠKY – HZ a BARVÁŘSKÉ ZKOUŠKY HONIČŮ – BH

pro teriéry a jezevčíky

ověřují schopnosti psa při lovu černé zvěře, zvláště pak při jejím dosledu. Pro zkoušky honičů a barvářské zkoušky honičů platí pro teriéry, jezevčíky a slídiče v plném rozsahu zkušební řád pro zkoušky honičů. Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro lov a dosled spárkaté a černé zvěře.

Všechny tyto typy zkoušek je možno uspořádat v kterémkoli ročním období, je třeba však brát zřetel na klimatické podmínky, zemědělské kultury a podmínky chovu lovné zvěře.

Na všestranné zkoušky budou připuštěni jen psi, kteří již úspěšně absolvovali kteroukoliv z uvedených zkoušek, kromě ZV.

Předměty zkoušek:

Nos

Rozhodčí posuzuje kvalitu nosu během zkoušení těch disciplín, kde pes nos používá. Při jeho hodnocení musí současně zvažovat všechny okolnosti, zvláště vzdálenost, na jakou pes zvěř navětril, jaké jsou dané povětrnostní podmínky, síla větru, vlhkost a teplota vzduchu, povaha terénu, porost apod.

Hlasitost

Pes by měl prokázat hlasitost na stopě živé zvěře, nebo při kontaktu s ní, když ji sám vyrazí a nahání.

Známkou 4 se hodnotí pes, který čerstvou stopu zvěře okamžitě sleduje a pravidelně hlásí, aniž by zvěř před sebou sledoval zrakem.

Známkou 3 se hodnotí pes, který pracuje jako při známce 4, ale hlášení je však přerušované delšími odmlkami.

Známkou 2 se hodnotí pes, který hlásí zvěř, jen když ji vidí, a ztrácí-li ji z dohledu, přestane.

Známkou 1 se hodnotí pes, který hlásí zvěř po jejím spatření jen značně přerušovaně – s přestávkami.

Známkou 0 se hodnotí pes, který při pronásledování unikající zvěř vidí, ale nehlásí ji.

Poslušnost

Rozhodčí sleduje během celých zkoušek, jak pes reaguje na povely vůdce, zvláště na základní povely na přivolání, není-li právě v kontaktu se stopou zvěře. Je-li pes v pohybu za zvěří, kterou našel v krytině, a sleduje ji, ať už hlasitě nebo němě, a nereaguje na přivolání, rozhodčí to nehodnotí jako neposlušnost. Tento projev temperamentu je v daném okamžiku cennější. Příliš časté a opakované povely snižují známku z poslušnosti.

Pes, který se vzdálí z dosahu svého vůdce více než na 30 minut, je vyloučen z dalšího posuzování.

Chování po výstřelu

Zkouší se pravidelně při disciplíně „slídění“, když vůdce na pokyn rozhodčího jednou vystřelí z brokovnice, a to v okamžiku, kdy se pes zaměstnává prohledáváním krytiny ve vzdálenosti 15 - 20 kroků od vůdce a nedívá-li se na něho.

Pes, který prokáže svým chováním, že se nebojí výstřelu, a zůstane klidný pod vlivem vůdce, hodnotí se známkou 4. Začne-li pes po výstřelu divoce pobíhat ve větších vzdálenostech a nereaguje na přivolání, hodnotí se známkou 3, případně nižší.

Pes, který má strach z výstřelu, to znamená, že od vůdce vystrašeně odběhne, nedá se přivolat, ztratí zájem o další práci, chová se bázlivě a nedůvěřivě, hodnotí se známkou 0 a z dalšího zkoušení je vyloučen. Důvod k vyloučení se zapíše do soudcovské tabulky a přehledu výsledků.

Vodění na řemeni

Pes má jít klidně za svým vůdcem nebo vedle jeho levé nohy, nemá ho předbíhat ani se nechat tahat. Nemá se zaplétat do keřů nebo omotávat okolo stromů. Tahá-li pes svého vůdce, smýká-li jím, musí-li ho vůdce vícekrát odmotávat od stromu, dostane úměrně nižší známku.

Slídění

Zkouší se v lese nebo v poli s vyšší krytinou, s dostatečným porostem, který znemožňuje psovi hledat zvěř zrakem.

Pes musí slídit rychlostí, která odpovídá kvalitě jeho nosu, systematicky a vytrvale, a to před

vůdcem v dosahu brokového dostřelu.

Pes, který nemá snahu najít zvěř a pobíhá jen v blízkosti vůdce, hodnotí se známkou 0.

Slídění musí trvat nejméně 20 minut. Nenarazí-li pes po celou zkušební dobu na zvěř, musí být slídění přerušeno a pes nasazen v lépe zazvěřené části honitby (po vyzkoušení ostatních psů).

Stopa živé zvěře

Pes musí sledovat stopu zvěře, na kterou ho vůdce nasadil, nebo kterou na rozkaz vůdce sám našel, nejméně do vzdálenosti 200 kroků, aby mohl být hodnocen **známkou 4**.

Známku 0 se hodnotí, který stopu vůbec nesleduje.

Stopa vůdce

Jeden z rozhodčích podrží psa, druhý odejde s vůdcem po větru s dvěma odchylkami od přímého směru na vzdálenost 200 kroků, kde se dobře ukryjí. Jestliže v koruně je osoba psu známá, může jít do úkrytu s vůdcem.

Zkouška se koná v přehledném terénu, aby rozhodčí, který psa později vypustí, měl možnost vidět základní stopy i její sledování psem. Pes může pozorovat zakládání stopy do vzdálenosti asi 20 kroků. Potom ho rozhodčí nasadí na stopu a s povelom „hledej pána“ (nebo jiným vhodným povelom) ho několik kroků vede po stopě a vypustí ho.

Známku 0 se hodnotí a z dalšího posuzování je vyloučen pes, který ani po čtvrtém nasazení na stopu nedojde ke svému vůdci.

Dohledávka a přinášení pernaté zvěře

Pes má prokázat, že dokáže najít střelenou pernatou zvěř, která po zásahu spadla do vyšší krytiny, myslivec ji nevidí, tuto bez váhání přinést a odevzdat.

Pro všechny zkoušené psy musí být použit stejný druh zvěře.

Rozhodčí vybere vhodné místo (louku, brambořiště apod.) a pohodí zde, co nejdále od místa, kde stojí, zvěř tak, aby to ani pes ani vůdce neviděli. Na výzvu rozhodčího vůdce psa vypustí s povelom k hledání zvěře. Pes má místo rychle a ochotně prohledat, po nalezení zvěře tuto bez váhání přinést a vsedě odevzdat. Zvěř musí nalézt a přinést do 10 minut, jinak není možno považovat disciplínu za splněnou. Rozhodčí hodnotí zejména ochotu nalézt zvěř, její rychlé uchopení, přímočaré přinesení a spolehlivé odevzdání.

Používá se pernatá zvěř přiměřené velikosti pro příslušná plemena psů.

Přinášení srstnaté zvěře na dálku v poli

Neměl-li pes možnost dohledat po stopě postřelenou drobnou srstnatou zvěř, alespoň do vzdálenosti 200 kroků, založí se mu vlečka s dvěma oblouky, dlouhá 200 kroků. Na přípravu vlečky se použije zvěř, ulovená v den zkoušek. Zakládání vlečky nesmí pes vidět. Zvěř se ponechá na konci vlečky.

Vlečky se zakládají v poli. Zvěř nesmí být vlečena po čerstvém oranisku, čerstvě pohnojeném nebo chemikáliemi ošetřeném poli. Vzdálenost mezi jednotlivými vlečkami musí být nejméně 150 kroků. Pes může sledovat vlečku nízkým nebo vysokým nosem nebo pod větrem, musí se však vlečkou řídit.

Používá se tato zvěř: divoký nebo domácí králík velikosti divokého králíka, případně zajíc velikosti divokého králíka.

Vypracování vlečky a přinášení se hodnotí samostatně.

Známku 4 dostane pes, který sleduje vlečku, zvěř správně přinese a odevzdá.

Známku 3 dostane pes, který sleduje alespoň polovinu vlečky, zbytek vypracuje volným hledáním, zvěř najde a přinese, nebo pes, který byl dvakrát nasazen.

Známku 2 dostane pes, který byl čtyřikrát nasazen, nebo najde zvěř volným hledáním a přinese ji vůdci do 10 minut.

Známku 1 dostane pes, který sleduje vlečku, zvěř najde, zůstane u zvěře a svému vůdci dává

chováním najevo, že zvěř našel. Pes může být dvakrát nasazen.
Známku 0 dostane pes, který zvěř nepřinese ani po čtvrtém nasazení.

Přinášení kachny z hluboké vody

Časový limit: 5 minut

Kachnu zásadně vhazuje do vody rozhodčí, a to do vzdálenosti asi 10 metrů od břehu, aby měl pes možnost dokázat, že umí plavat a přinášet kachnu z hluboké vody. Kachnu musí správně odevzdat.

Známku 4 dostane pes, který přinese kachnu z hluboké vody na jeden povel. Každý další povel k přinesení, uchopení nebo odevzdání snižuje známku vždy o jeden stupeň. Uchopení kachny za letku, krk apod. není chyba.

Známku 3 dostane pes, který přinese kachnu na jeden povel, na břehu ji pustí, ale bez povelu ji znovu uchopí a odevzdá, nebo pes, kterému musel dát vůdce dva povely, pes však jinak pracuje bezchybně, nebo pes, kterému dal jeho vůdce jeden povel, ale při plavání hrabe, kachnu správně odevzdá, a také pes, který pracuje bezchybně, při odevzdání si však nesedne a nechce kachnu pustit.

Známku 2 dostane pes, který pracoval správně, při odevzdání si však nesedne a kachnu pustí, anebo pes, který pracoval správně na první povel, na břehu však kachnu vypustí a vezme ji jen na další povel.

Známku 1 dostane pes, který po delším povzbuzování vynese kachnu ještě do stanoveného limitu 5 minut alespoň na břeh.

Práce ve vodě

Časový limit: 15 minut

Vůdce psa postupuje po břehu kolem vodní plochy zarostlé rákosím nebo jiným vyšším porostem, který má pes prohledat, proslédit a snažit se nalézt a zdvihnout vodní, nebo jinou zvěř. Při tom se nemá vyhýbat hluboké vodě, má ji přeplavat a prohledat. Je-li při slídění ulovena jakákoliv pernatá zvěř a pes ji na hluboké vodě dohledá, přinese a vsedě odevzdá, obdrží známku 4 a disciplínu má ukončenou.

Nepřijde-li pes na zvěř, pohodí rozhodčí na závěr slídění před slídícího psa do hluboké vody střelenou kachnu. Nesmí to vidět ani pes, ani vůdce. Pes má při slídění kachnu najít, bez povelu přinést, a vsedě vůdci odevzdat.

Známku ovlivňuje způsob pohybu psa v těžkém pobřežním terénu, systematickosti práce, vytrvalosti, zájmu o nalezení zvěře, způsob, jakým pes překonává hlubokou vodu a též množství i intenzita vydaných povelů.

Následování volné nebo na řemeni

Při zkoušení musí pes ukázat, že rozlišuje následování a volnou chůzi lesem. Zkouší se na lesní cestě, loveckém chodníku, okraji lesa apod., před prací na pobarvené stopě.

Vůdce postupuje velmi pomalu, pes má jít volně neupoutaný nebo upoutaný na volném řemeni, který má vůdce přehozený přes pravé rameno. Pes má jít za vůdcem nebo vedle jeho levé nohy. Asi po 50 krocích se vůdce zastaví, okamžik vyčká na místě (10 - 15 s). Pes musí zůstat v klidu stát, sedět nebo ležet. Opět se rozejdou a asi po 50 krocích zastaví, vůdce sejme z ramene pušku a vystřelí. Pes musí zůstat klidný. Po výstřelu vůdce připoutá psa na vodítko. Zkoušení této disciplíny se má co nejvíce podobat skutečnému odstřelu spárkaté zvěře se psem.

Upoutaný pes může být hodnocen nejvýše **známkou 3**.

Práce na pobarvené stopě

Pobarvená stopní dráha má být dlouhá asi 500 až 600 kroků se dvěma změnami směru.

Pro založení jedné dráhy se použije 0,5 l barvy (zpravidla vepřové krve, nebo barvy ze zvěře;

ze zooveterinárních důvodů se nesmí použít hovězí krev). Vzdálenost jednotlivých stopních drah od sebe nesmí být menší než 150 kroků. Barvy zásadně zakládají rozhodčí.

a) Práce na řemeni nebo volně

Pes má po přiložení na barvu ukázat nástřel a na povel vůdce sledovat stopní dráhu. Stopu sleduje na plně rozvinutém, nejméně 5 m dlouhém řemeni, nebo volně v těsném kontaktu s vůdcem.

Pes má postupovat volně, klidně, má se držet stopní dráhy. Sejde-li z ní, může ho vůdce zastavit, sám najít barvu (ukázat ji rozhodčímu), psa na tom místě opět přiložit na stopu a pokračovat v práci na barvě.

Pes se má držet pobarvené stopy, nesmí sledovat křížující stopy zdravé zvěře. Takovou stopu může však ukázat až do vzdálenosti 15 kroků, vrátit se ale zpět, na pobarvenou stopu.

Ztratí-li pes pobarvenou dráhu a vůdce to nezpozoruje, musí rozhodčí vůdce zastavit a vyzvat ho, aby ukázal sám poslední barvu. Psa potom na dráhu opět přiloží a pokračuje v práci. Po každé takové opravě, kdy sejde více než 15 kroků, je rozhodčí povinen vůdce opravit a snižuje se známka vždy o jeden stupeň. Sejde-li pes ze stopy čtyřikrát a práci nedokončí, dostává **známku 0**. Celou pobarvenou stopní dráhu musí vypracovat maximálně za 1 hodinu. Za práci volně se připočítávají až 2 body.

b) Práce jako hlasič nebo oznamovač

Pes po přiložení na stopu musí nejprve ukázat nástřel a na povel vůdce sledovat stopní dráhu až k prvnímu loži, které je označeno ve vzdálenosti asi 200 kroků od nástřelu. U tohoto prvního lože vůdce psa vypustí a ten sleduje dále stopní dráhu volně. Vůdce a rozhodčí čekají u lože, až bude pes nalezenou zvěř hlásit nebo přijde její nalezení vůdci oznámit. Musí tak učinit do 15 minut od vypuštění. Sleduje-li po oznámení zbytek stopy hlasitě, vůdce i rozhodčí postupují pomalu za ním. Tuto vlastnost poznamená rozhodčí do průkazu původu psa.

Práce psa od nástřelu k prvnímu loži se hodnotí jako práce na řemeni nebo volně. Selže-li pes jako hlasič nebo oznamovač, může vůdce požádat rozhodčího, aby mohl pes vypracovat tutéž stopní dráhu od místa vypuštění (od prvního lože) na řemeni. Zámka za výkon se mu však snižuje o jeden stupeň.

Před nástupem psa k práci na pobarvené stopě musí vůdce oznámit rozhodčímu, jakým způsobem bude pes pracovat. U oznamovače musí vůdce uvést, jakým způsobem mu pes oznámí dosledovanou zvěř.

Třebaže uměle pobarvená stopa nenahrazuje plně přirozenou pobarvenou stopu postřelené srnčí zvěře, je dostatečnou pomůckou k ověření, je-li pes schopný postřelenou zvěř dohledat. Rozhodčí posoudí, zda pes nenačíná zvěř odloženou na konci stopní dráhy. Načínání je považováno za chybu.

Za práci hlasiče nebo oznamovače se k výslednému hodnocení připočítává až 5 bodů.

Odložení

Volně odložený pes bez známého pro něho předmětu, přivázaný nebo odložený volně u známého mu předmětu, musí zůstat klidně na určeném místě nejméně 5 minut. Přitom se vůdce vzdálí z jeho dohledu. Po uplynutí této doby se vůdce vrátí pro psa. Ten se musí nechat v klidu upoutat na vodítko.

Když se pes během těchto limitních 5 minut ze svého místa vzdálí, dostane **známku 0**. Je-li pes při odložení neklidný a poodejde na vzdálenost do 10 kroků, dostane nejvýše **známku 2**. Je-li odložený pes upoután na vodítko, nebo odložen volně se známým předmětem, snižuje se mu známka za výkon o 1 stupeň (dostává nejvýše **známku 3**). Natáhne-li pes vodítko a zůstane klidný, dostává **známku 3**. Když pes uvázaný na řemeni se smývá, bude hodnocen podle intenzity **známkou 2 až 1**, ojedinělé zakňučení **známkou 1**, štěkání a časté kňučení **známkou 0**.

Nahánění

Zkouší se v houštinách po vypuštění psa od nohy vůdce.

Při nahánění má pes příkázanou leč systematicky a ochotně prohledat, zalehlou zvěř najít a nahánět na střelce. Hlasité nahánění na stopě se zaznamenává do průkazu původu.

Není-li pes v kontaktu se zvěří, má se dát k vůdci přivolat.

Maximální doba zkoušení je 10 minut.

Chyby: neochota k nahánění, časté vybíhání z houštiny, hledání na kraji houštiny, časté pobízení psa, nereagování na povely vůdce.